

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 februari 2018

WETSONTWERP

**houdende instemming met het Besluit van de
Vertegenwoordigers van de Regeringen der
lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van
28 april 2004, betreffende de voorrechten
en immuniteiten die aan ATHENA worden
verleend, gedaan te Brussel op 28 april 2004**

INHOUD

	Blz.
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp	6
Advies van de Raad van State	7
Wetsontwerp	11
Besluit.....	12

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 février 2018

PROJET DE LOI

**portant assentiment à la Décision des
Représentants des Gouvernements des
États membres, réunis au sein du Conseil,
du 28 avril 2004 concernant les privilèges
et immunités accordés à ATHENA, fait à
Bruxelles le 28 avril 2004**

SOMMAIRE

	Pages
Résumé	3
Exposé des motifs.....	4
Avant-projet	6
Avis du Conseil d'État	7
Projet de loi	11
Décision	14

De regering heeft dit wetsontwerp op 21 februari 2018 ingediend.

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 21 février 2018.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 2 maart 2018 door de Kamer ontvangen.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 2 mars 2018.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000: *Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*
 QRVA: *Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
 CRIV: *Voorlopige versie van het Integraal Verslag*
 CRABV: *Beknopt Verslag*
 CRIV: *Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*

PLEN: *Plenum*
 COM: *Commissievergadering*
 MOT: *Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)*

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000: *Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
 QRVA: *Questions et Réponses écrites*
 CRIV: *Version Provisoire du Compte Rendu intégral*
 CRABV: *Compte Rendu Analytique*
 CRIV: *Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*

PLEN: *Séance plénière*
 COM: *Réunion de commission*
 MOT: *Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen:
 Natieplein 2
 1008 Brussel
 Tel. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.dekamer.be
 e-mail : publicaties@dekamer.be*

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes:
 Place de la Nation 2
 1008 Bruxelles
 Tél. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.lachambre.be
 courriel : publicaties@lachambre.be*

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

SAMENVATTING

Het ontwerp van instemmingswet heeft tot doel de bekrachtiging mogelijk te maken van het Besluit van de Vertegenwoordigers van de Regeringen der Lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 28 april 2004, betreffende de voorrechten en immuniteiten die aan ATHENA worden verleend.

ATHENA is het mechanisme dat bij Besluit 2004/197/GBVB van de Raad is ingesteld voor het beheer van de financiering van de gemeenschappelijke kosten van de operaties van de Europese Unie die gevolgen hebben op militair of defensiegebied. ATHENA opereert binnen het kader van het Raadssecretariaat en maakt gebruik van zijn personeel. Nochtans maakt ATHENA geen deel uit van het Raadssecretariaat. Het beschikt over een eigen rechtsbekwaamheid en is onder het toezicht geplaatst van een Speciaal Comité waarin alle bijdragende Lidstaten zetelen en dat bij unanimité beslist.

Bepaalde voorrechten en immuniteiten zijn noodzakelijk om, uitsluitend in het belang van de Europese Unie en haar Lidstaten, de goede werking van ATHENA te waarborgen. Voor belastingdoeleinden wordt ATHENA door de Lidstaten geacht te voldoen aan de criteria voor een vrijstelling krachtens artikel 15, lid 10, van de Zesde Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten inzake omzetbelasting – Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde: uniforme grondslag, en artikel 23, lid 1, van Richtlijn 92/12/EEG van de Raad van 25 februari 1992 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop.

Het Besluit voorziet de onschendbaarheid van de goederen en fondsen, de archieven en de officiële verbindingen van ATHENA, en verleent vrijstelling van directe en indirecte belastingen voor het officieel gebruik.

RÉSUMÉ

Le projet de loi d' assentiment a pour objet de permettre la ratification de la Décision des Représentants des Gouvernements des Etats membres, réunis au sein du Conseil, du 28 avril 2004 concernant les privilèges et immunités accordés à ATHENA.

ATHENA est le mécanisme créé en vertu de la décision 2004/197/PESC du Conseil du 23 février 2004 pour gérer le financement des coûts communs des opérations de l'Union européenne ayant des implications militaires ou dans le domaine de la défense. ATHENA fonctionne dans le cadre du Secrétariat du Conseil et fait appel à son personnel. Toutefois, ATHENA ne fait pas partie intégrante du Secrétariat du Conseil. Il dispose d'une capacité juridique propre et est placé sous le contrôle d'un Comité spécial où siègent tous les Etats membres contributeurs et qui statue à l'unanimité.

Certains privilèges et immunités sont nécessaires pour faciliter le bon fonctionnement d'ATHENA dans le seul intérêt de l'Union européenne et de ses Etats membres. Aux fins de la fiscalité, les Etats membres considèrent qu'ATHENA remplit les critères d'exonération prévus à l'article 15, paragraphe 10, de la directive 77/388/CE du Conseil du 17 mai 1977 en matière d'harmonisation des législations des Etats membres relatives aux taxes sur le chiffre d'affaires – système commun de taxe sur la valeur ajoutée : assiette uniforme, et à l'article 23, paragraphe 1, de la directive 92/12/CEE du Conseil du 25 février 1992 relative au régime général, à la détention, à la circulation et aux contrôles des produits soumis à accise.

La Décision prévoit l'invulnérabilité des biens et des fonds, des archives et des communications officielles d'ATHENA, et accorde l'exemption des impôts directs et indirects pour l'usage officiel.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

ATHENA is het mechanisme dat bij Besluit 2004/197/GBVB van de Raad is ingesteld voor het beheer van de financiering van de gemeenschappelijke kosten van de operaties van de Europese Unie die gevolgen hebben op militair of defensiegebied. ATHENA opereert binnen het kader van het Raadssecretariaat en maakt gebruik van zijn personeel. Nochtans maakt ATHENA geen deel uit van het Raadssecretariaat. Het beschikt over een eigen rechtsbekwaamheid en is onder het toezicht geplaatst van een Speciaal Comité waarin alle bijdragende lidstaten zetelen en dat bij unanimité beslist.

Bepaalde voorrechten en immuniteiten zijn noodzakelijk om, uitsluitend in het belang van de Europese Unie en haar lidstaten, de goede werking van ATHENA te waarborgen. Voor belastingdoeleinden wordt ATHENA door de lidstaten geacht te voldoen aan de criteria voor een vrijstelling krachtens artikel 15, lid 10, van de Zesde Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten inzake omzetbelasting – Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde: uniforme grondslag, en artikel 23, lid 1, van Richtlijn 92/12/EEG van de Raad van 25 februari 1992 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Artikel 1 van dit Besluit voorziet de immuniteit voor de goederen en de fondsen van ATHENA.

Artikel 2 bepaalt dat de archieven van ATHENA onschendbaar zijn.

Artikel 3 voorziet dat de bezittingen, inkomsten en andere eigendommen die toebehoren aan ATHENA of die in naam van de lidstaten door ATHENA worden beheerd, vrijgesteld zijn van alle directe en indirecte belastingen in het kader van de officiële werkzaamheden.

Artikel 4 verduidelijkt de faciliteiten in het kader van de officiële verbindingen.

De artikelen 5 tot 7 bevatten technische bepalingen.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

EXPOSÉ GENERAL

ATHENA est le mécanisme créé en vertu de la décision 2004/197/PESC du Conseil du 23 février 2004 pour gérer le financement des coûts communs des opérations de l'Union européenne ayant des implications militaires ou dans le domaine de la défense. ATHENA fonctionne dans le cadre du Secrétariat du Conseil et fait appel à son personnel. Toutefois, ATHENA ne fait pas partie intégrante du Secrétariat du Conseil. Il dispose d'une capacité juridique propre et est placé sous le contrôle d'un Comité spécial où siègent tous les États membres contributeurs et qui statue à l'unanimité.

Certains privilèges et immunités sont nécessaires pour faciliter le bon fonctionnement d'ATHENA dans le seul intérêt de l'Union européenne et de ses États membres. Aux fins de la fiscalité, les États membres considèrent qu'ATHENA remplit les critères d'exonération prévus à l'article 15, paragraphe 10, de la directive 77/388/CE du Conseil du 17 mai 1977 en matière d'harmonisation des législations des États membres relatives aux taxes sur le chiffre d'affaires – système commun de taxe sur la valeur ajoutée: assiette uniforme, et à l'article 23, paragraphe 1er, de la directive 92/12/CEE du Conseil du 25 février 1992 relative au régime général, à la détention, à la circulation et aux contrôles des produits soumis à accise.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

L'article 1er de cette Décision prévoit l'immunité pour les biens et les fonds d'ATHENA.

L'article 2 stipule que les archives d'ATHENA sont inviolables.

L'article 3 prévoit que les avoirs, revenus et autres biens appartenant à ATHENA ou gérés par elle au nom des États membres, sont exonérés de tous impôts directs et indirects dans le cadre des fonctions officielles.

L'article 4 précise des facilités dans le domaine de la communication officielle.

Les articles 5 à 7 prévoient des mesures d'ordre technique.

In april 2004 stelde de Werkgroep “gemengde verdragen”, na een schriftelijke procedure, het uitsluitend federale karakter vast van dit Besluit.

*
* *

Op 26 januari 2016 heeft de Raad van State zijn advies gegeven (nr. 58.673/VR) over het voorontwerp van wet houdende instemming met het voorliggende Besluit.

Ten gevolge van dit advies van de Raad van State werd de memorie van toelichting aangepast.

Volgens de Raad van State regelen verschillende bepalingen van het Besluit gemeenschaps- en gewestanegelegenheden. Bijgevolg moet het Besluit worden aangemerkt als een gemengd verdrag. Op 26 mei 2016 stelde de Werkgroep Gemengde Verdragen dan ook het gemengd karakter van het Besluit vast, waardoor het eveneens aan de goedkeuring van de Gemeenschaps- en Gewestparlementen moet worden voorgelegd.

*De minister van Buitenlandse Zaken
en Europese zaken,*

Didier REYNDERS

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

De minister van Defensie,

Steven VANDEPUT

En avril 2004, le Groupe de travail “traités mixtes” a arrêté le caractère exclusif fédéral de cette Décision.

*
* *

En date du 26 janvier 2016 le Conseil d’État a donné son avis (n° 58.673/VR) sur l’avant-projet de loi portant assentiment à la Décision précédente.

Suite à cet avis du Conseil d’État, l’exposé des motifs a été adapté.

Selon le Conseil d’État, plusieurs dispositions de la Décision règlent des matières relevant des communautés et régions. Il en résulte que la Décision doit être qualifiée de traité mixte. Le 26 mai 2016, le Groupe de Travail Traités Mixtes a ainsi retenu le caractère mixte de la Décision. Par conséquent, celle-ci devra être soumise également à l’assentiment des parlements communautaires et régionaux.

*Le ministre des Affaires étrangères
et européennes,*

Didier REYNDERS

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

Le ministre de la Défense,

Steven VANDEPUT

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende instemming met het Besluit van de Vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 28 april 2004, betreffende de voorrechten en immuniteiten die aan ATHENA worden verleend, gedaan te Brussel op 28 april 2004

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Het Besluit van de Vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 28 april 2004, betreffende de voorrechten en immuniteiten die aan ATHENA worden verleend, gedaan te Brussel op 28 april 2004, zal volkomen gevolg hebben.

Art. 3

Deze wet heeft uitwerking met ingang van 28 april 2004.

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi portant assentiment à la Décision des Représentants des Gouvernements des Etats membres, réunis au sein du Conseil, du 28 avril 2004 concernant les privilèges et immunités accordés à ATHENA, fait à Bruxelles le 28 avril 2004

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

La Décision des Représentants des Gouvernements des États membres, réunis au sein du Conseil, du 28 avril 2004 concernant les privilèges et immunités accordés à ATHENA, fait à Bruxelles le 28 avril 2004, sortira son plein et entier effet.

Art. 3

La présente loi produit ses effets le 28 avril 2004.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 58.673/VR
VAN 26 JANUARI 2016**

Op 15 december 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vice-eersteminister en minister van Buitenlandse en Europese Zaken verzocht binnen een termijn van dertig dagen verlengd tot vijfenveertig dagen(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet "houdende instemming met het Besluit van de Vertegenwoordigers van de Regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 28 april 2004, betreffende de voorrechten en immuniteiten die aan ATHENA worden verleend, gedaan te Brussel op 28 april 2004".

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 19 januari 2016. De verenigde kamers waren samengesteld uit Pierre Liénardy, kamervoorzitter, voorzitter, Jo Baert, kamervoorzitter, Martine Baguet, Jeroen Van Nieuwenhove, Bernard Blero en Koen Muylle, staatsraden, Yves De Cordt, Sébastien Van Droohgenbroeck, Johan Put en Bruno Peeters, assessoren, en Colette Gigot en Annemie Goossens, griffiers.

De verslagen zijn uitgebracht door Jean-Luc Paquet, eerste auditeur, Dries Van Eeckhoutte en Tim Corthaut, auditoren.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Pierre Liénardy.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 januari 2016.

*

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Het voorliggende voorontwerp van wet strekt ertoe instemming te verlenen met "het Besluit van de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad

(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85bis.

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 58.673/VR
DU 26 JANVIER 2016**

Le 15 décembre 2015, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes à communiquer un avis, dans un délai de trente jours prorogé à quarante cinq jours (*) sur un avant-projet de loi "portant assentiment à la Décision des Représentants des Gouvernements des États membres, réunis au sein du Conseil, du 28 avril 2004 concernant les privilèges et immunités accordés à ATHENA, fait à Bruxelles le 28 avril 2004".

L'avant-projet a été examiné en réunions le 19 janvier 2016. Les chambres réunies étaient composées de Pierre Liénardy, président de chambre, président, Jo Baert, président de chambre, Martine Baguet, Jeroen Van Nieuwenhove, Bernard Blero et Koen Muylle, conseillers d'État, Yves De Cordt, Sébastien Van Droohgenbroeck, Johan Put et Bruno Peeters, assesseurs, et Colette Gigot et Annemie Goossens, greffiers.

Les rapports ont été présentés par Jean-Luc Paquet, premier auditeur, Dries Van Eeckhoutte et Tim Corthaut, auditores.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Pierre Liénardy.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 26 janvier 2016.

*

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations suivantes.

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi à l'examen a pour objectif de donner "assentiment à la Décision des Représentants des Gouvernements des États membres, réunis au sein du

(*) Cette prorogation résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État qui dispose que le délai de trente jours est prorogé à quarante-cinq jours dans le cas où l'avis est donné par les chambres réunies en application de l'article 85bis.

bijeen, van 28 april 2004 betreffende de voorrechten en immuniteiten die aan ATHENA worden verleend, gedaan te Brussel op 28 april 2004" (hierna "het Besluit").

ATHENA is een mechanisme dat is ingevoerd bij Besluit 2004/197/GBVB van de Raad van 23 februari 2004 "tot instelling van een mechanisme voor het beheer van de financiering van de gemeenschappelijke kosten van de operaties van de Europese Unie die gevolgen hebben op militair of defensiegebied (Athena)".

BEVOEGDHEID

In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat "[...] de Werkgroep "gemengde verdragen"[in april 2004] [...] het uitsluitend federale karakter vast[gesteld heeft]" van het Besluit.

Dat standpunt kan niet worden gevolgd.

Eenzijds dient immers te worden opgemerkt dat met toepassing van artikel 1 van het Besluit "[d]e eigendommen, fondsen en bezittingen die aan ATHENA toebehoren of namens de lidstaten door ATHENA worden beheerd, [...] vrijgesteld [zijn] van huiszoeking, beslaglegging, vordering, verbeurdverklaring en iedere andere vorm van dwangmaatregel van bestuurlijke of gerechtelijke aard". De aldus in die bepaling opgesomde dwangmaatregelen zouden niet alleen kunnen worden genomen in aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren, maar ook in aangelegenheden die onder de deelentiteiten vallen. Een soortgelijke redenering moet worden gevolgd betreffende artikel 2 van het Besluit, dat betrekking heeft op de onschendbaarheid van de archieven van ATHENA.

Anderzijds kunnen de belastingvrijstellingen waarin artikel 3 van het Besluit voorziet, of althans bepaalde daarvan, betrekking hebben op belastingen die door de deelentiteiten worden geheven, zoals bijvoorbeeld de registratierechten en alle belastingen – waaronder de onroerende voorheffing – die verschuldigd zijn door het feit dat men een onroerend goed in gebruik heeft (of niet in gebruik heeft).

Doordat in casu verschillende bepalingen van het Besluit gewest- en gemeenschapsaangelegenheden regelen, vloeit daaruit voort dat het Besluit moet worden aangemerkt als een gemengd verdrag overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet en in de zin van artikel 92bis, § 4ter, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 "tot hervorming der instellingen" en het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten "over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen". Het Besluit dient bijgevolg ter instemming te worden voorgelegd aan de gemeenschaps- en gewestwetgevers.¹

¹ Zie advies 53.534/VR, op 25 juli 2013 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 18 juni 2014 "houdende instemming met het Protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van de Europese Organisatie voor kernfysisch onderzoek, gedaan te Genève op 18 maart 2004" (*Parl. St.* Senaat 2013-14, nr. 2794/1, 21-25).

Conseil, du 28 avril 2004 concernant les privilèges et immunités accordés à ATHENA, fait à Bruxelles, le 28 avril 2004" (ci-après "la Décision").

ATHENA est un mécanisme mis en place en vertu de la décision 2004/197/PESC du Conseil du 23 février 2004 "créant un mécanisme de gestion du financement des coûts communs des opérations de l'Union européenne ayant des implications militaires ou dans le domaine de la défense (Athena)".

COMPÉTENCE

L'exposé des motifs précise qu'"(e)n avril 2004, le Groupe de travail "traités mixtes" a arrêté le caractère exclusif fédéral" de la Décision.

Ce point de vue ne peut être suivi.

D'une part, il convient en effet de relever qu'en application de l'article 1er de la Décision, "(l)es biens, fonds et avoirs appartenant à ATHENA ou gérés par ATHENA au nom des États membres sont exempts de perquisition, saisie, réquisition, confiscation et de toute autre forme de contrainte administrative ou judiciaire". Les mesures de contrainte ainsi énumérées par la disposition pourraient être prises non seulement dans des matières relevant de la compétence de l'autorité fédérale mais aussi dans celles ressortissant aux entités fédérées. Un raisonnement similaire vaut pour l'article 2 de la Décision qui porte sur l'inviolabilité des archives d'ATHENA.

D'autre part, les exonérations d'impôts prévues par l'article 3 de la Décision sont de nature, pour certaines, à pouvoir concerner des impôts levés par les entités fédérées tels, par exemple, les droits d'enregistrement et tous impôts – dont le précompte immobilier – dus de par le fait de l'usage (ou le non usage) d'un bien immobilier.

Dès lors qu'en l'occurrence plusieurs dispositions de la Décision règlent des matières relevant des entités fédérées, il en résulte qu'elle doit être qualifiée de traité mixte conformément à l'article 167 de la Constitution et au sens de l'article 92bis, § 4ter, de la loi spéciale du 8 août 1980 "de réformes institutionnelles" et de l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'État fédéral, les Communautés et les Régions "relatif aux modalités de conclusion des traités mixtes". La Décision requiert en conséquence d'être soumise à l'assentiment des législateurs communautaires et régionaux¹.

¹ Voir l'avis 53.534/VR donné le 25 juillet 2013 sur un avant-projet devenu la loi du 18 juin 2014 "portant assentiment au Protocole sur les privilèges et immunités de l'Organisation européenne pour la Recherche nucléaire, fait à Genève le 18 mars 2004" (*Doc. parl.*, Sénat, 2013-2014, n° 2794/1, pp. 21-25).

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Volgens artikel 3 van het voorontwerp van wet zal het Besluit volkomen gevolgd hebben met ingang van 28 april 2004.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft al bij herhaling opgemerkt² dat het hoe dan ook niet raadzaam is terugwerkende kracht te verlenen aan een internationaal verdrag dat bepalingen bevat waarbij voorrechten en immuniteiten worden verleend. Als daaraan toch terugwerkende kracht wordt verleend, moet een onderscheid worden gemaakt tussen de bepalingen houdende voorrechten, waarvoor aanvaard kan worden dat daaraan terugwerkende kracht wordt verleend, en de bepalingen betreffende immuniteiten, waarvoor het in principe uitgesloten is dat daaraan terugwerkende kracht wordt gegeven.

Op een vraag in dat verband heeft de gemachtigde van de minister het volgende geantwoord:

“Retroactiviteit kan inderdaad in principe niet gelden voor immuniteiten vanwege de rechtszekerheid. Artikel 6 van het Besluit stelt inderdaad dat het Besluit in werking zou treden op 1 november 2004 “mits alle lidstaten vóór die datum aan het secretariaat-generaal van de Raad hebben meegedeeld dat de procedures voor de definitieve of tijdelijke inwerkingtreding van dit besluit in hun interne rechtsorden zijn gevolgd.” Dit laatste is echter niet gebeurd.”

Uit dat antwoord blijkt dat niet voldaan is aan de voorwaarde die bij artikel 6 van het Besluit verbonden is aan de eventuele voorlopige inwerkingtreding op 1 november 2004 – en niet op 28 april 2004, zoals verkeerdelijk wordt aangegeven in artikel 3 van het voorontwerp van wet. Het Besluit zal derhalve eerst dan in werking treden wanneer alle lidstaten er overeenkomstig hun respectieve interne rechtsorden mee hebben ingestemd en de akten van bekrachtiging hebben

² Zie advies 53.351/VR, op 27 juni 2013 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 7 februari 2014 “tot instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Wereldorganisatie voor Diergezondheid, ondertekend te Brussel op 14 maart 2013” (*Parl. St. VI.Parl. 2013-14, nr. 2199/1, 21-25*), advies 54.747/VR, op 27 januari 2014 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de ordonnantie van 3 april 2014 “houdende instemming met: het Zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Wereldorganisatie voor Diergezondheid, ondertekend te Brussel, op 14 maart 2013 (*Parl. St. Br.Parl. 2013-14, nr. A-509/1, 6-8*) en advies 55.573/VR, op 15 april 2014 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 16 januari 2015 ‘tot instemming met: 1° de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Algemeen Hoofdkwartier van de Geallieerde Strijdkrachten in Europa inzake de bijzondere voorwaarden voor de vestiging en het functioneren van dit Hoofdkwartier op het grondgebied van het Koninkrijk België, ondertekend te Brussel op 12 mei 1967, zoals gewijzigd en aangevuld door overeenkomst, ondertekend te Brussel op 10 september 2013; 2° de overeenkomst, ondertekend te Brussel op 10 september 2013, tot wijziging en aanvulling van de overeenkomst, ondertekend te Brussel op 12 mei 1967 tussen het koninkrijk België en het algemeen hoofdkwartier van de geallieerde strijdkrachten in Europa inzake de bijzondere voorwaarden voor de vestiging en het functioneren van dit hoofdkwartier op het grondgebied van het Koninkrijk België” (*Parl. St. VI.Parl. 2014-15, nr. 120/1, 23-28*).

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET DE LOI

Aux termes de l'article 3 de l'avant-projet de loi, la Décision sortira son plein et entier effet le 28 avril 2004.

La section de législation du Conseil d'État a déjà relevé² à plusieurs reprises qu'en tout état de cause, lorsqu'un traité international comporte des dispositions accordant des privilèges et immunités, il est déconseillé de lui attribuer un effet rétroactif. Toutefois, si tel est le cas, une distinction doit être opérée entre les dispositions portant des privilèges auxquelles il est admissible de conférer un effet rétroactif, et celles prévoyant des immunités qu'il est, par principe, exclu d'assortir d'un tel effet.

Interrogé à cet égard, le délégué du ministre a répondu

“Retroactiviteit kan inderdaad in principe niet gelden voor immuniteiten vanwege de rechtszekerheid. Artikel 6 van het Besluit stelt inderdaad dat het Besluit in werking zou treden op 1 november 2004 “mits alle lidstaten vóór die datum aan het secretariaat-generaal van de Raad hebben meegedeeld dat de procedures voor de definitieve of tijdelijke inwerkingtreding van dit besluit in hun interne rechtsorden zijn gevolgd.” Dit laatste is echter niet gebeurd.”

Il résulte de cette réponse que la condition mise, par l'article 6 de la Décision, à la possible entrée en vigueur provisoire au 1er novembre 2004 – et non, comme erronément indiqué à l'article 3 de l'avant-projet de loi, le 28 avril 2004 – n'a pas été satisfaite. La Décision n'entrera dès lors en vigueur que lorsque tous les États membres y auront, conformément à leurs ordres juridiques internes respectifs, donné assentiment et déposé les instruments de ratification en vue

² Voir l'avis 53.351/VR donné le 27 juin 2013 sur un avant-projet devenu le décret du 7 février 2014 ‘tot instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Wereldorganisatie voor Diergezondheid, ondertekend te Brussel op 14 maart 2013’ (*Doc. parl., Parl. fl., 2013-2014, n° 2199/1, pp. 21-25*), l'avis 54.747/VR donné le 27 janvier 2014 sur un avant-projet devenu l'ordonnance du 3 avril 2014 ‘portant assentiment à: l'Accord de siège entre le Royaume de Belgique et l'Office international des Epizooties, signé à Bruxelles, le 14 mars 2013’ (*Doc. parl., Parl. Rég. Brux.-Cap., 2013-2014, n° A-509/1, pp. 6-8*) et l'avis 55.573/VR donné le 15 avril 2014 sur un avant-projet devenu le décret du 16 janvier 2015 ‘tot instemming met: 1° de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Algemeen Hoofdkwartier van de Geallieerde Strijdkrachten in Europa inzake de bijzondere voorwaarden voor de vestiging en het functioneren van dit Hoofdkwartier op het grondgebied van het Koninkrijk België, ondertekend te Brussel op 12 mei 1967, zoals gewijzigd en aangevuld door overeenkomst, ondertekend te Brussel op 10 september 2013; 2° de overeenkomst, ondertekend te Brussel op 10 september 2013, tot wijziging en aanvulling van de overeenkomst, ondertekend te Brussel op 12 mei 1967 tussen het koninkrijk België en het algemeen hoofdkwartier van de geallieerde strijdkrachten in Europa inzake de bijzondere voorwaarden voor de vestiging en het functioneren van dit hoofdkwartier op het grondgebied van het Koninkrijk België’ (*Doc. parl., Parl. fl., 2014-2015, n° 120/1, pp. 23-28*).

neergelegd met het oog op de definitieve toepassing ervan overeenkomstig artikel 24, lid 2, van het Verdrag van Wenen "inzake het verdragenrecht, opgemaakt te Wenen op 23 mei 1969".

Artikel 3 van het voorontwerp van wet dient te worden geschrapt.

*

De griffier,
Colette GIGOT

De voorzitter,
Pierre LIÉNARDY

de son application définitive conformément à l'article 24, § 2, de la Convention de Vienne "sur le droit des traités conclue à Vienne le 23 mai 1969".

L'article 3 de l'avant-projet de loi sera omis.

*

Le greffier,
Colette GIGOT

Le président,
Pierre LIÉNARDY

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

op de voordracht van de minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, van de minister van Financiën en van de minister van Defensie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, de minister van Financiën en de minister van Defensie zijn ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Het Besluit van de Vertegenwoordigers van de Regeringen der Lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 28 april 2004, betreffende de voorrechten en immuniteiten die aan ATHENA worden verleend, gedaan te Brussel op 28 april 2004, zal volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Brussel, 7 februari 2018

FILIP

VAN KONINGSWEGE :

*De minister van Buitenlandse Zaken
en Europese zaken,*

Didier REYNDERS

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

De minister van Defensie,

Steven VANDEPUT

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

sur la proposition du ministre des Affaires étrangères et européennes, du ministre des Finances et du ministre de la Défense,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre des Affaires étrangères et européennes, le ministre des Finances et le ministre de la Défense sont chargés de présenter, en Notre nom, à la Chambre des Représentants le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

La Décision des Représentants des Gouvernements des Etats membres, réunis au sein du Conseil, du 28 avril 2004 concernant les privilèges et immunités accordés à ATHENA, fait à Bruxelles le 28 avril 2004, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 7 février 2018

PHILIPPE

PAR LE ROI :

*Le ministre des Affaires étrangères
et européennes,*

Didier REYNDERS

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

Le ministre de la Défense,

Steven VANDEPUT

**BESLUIT VAN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN DER
LIDSTATEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,**

van 28 april 2004

betreffende de voorrechten en immuniteiten die aan ATHENA worden verleend

(2004/582/EG)

DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN DER LIDSTATEN, IN HET
KADER VAN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE BIJEEN,

Gelet op het Verdrag betreffende de Europese Unie (EU-Verdrag), en met name op titel V,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) ATHENA is het mechanisme dat bij Besluit 2004/197/GBVB van de Raad ⁽¹⁾ is ingesteld voor het beheer van de financiering van de gemeenschappelijke kosten van de operaties van de Europese Unie die gevolgen hebben op militair of defensiegebied. Bepaalde voorrechten en immuniteiten zijn noodzakelijk om, uitsluitend in het belang van de Europese Unie en haar lidstaten, de goede werking van ATHENA te bevorderen.
- (2) Voor belastingdoeleinden wordt ATHENA door de lidstaten geacht te voldoen aan de criteria voor een vrijstelling krachtens artikel 15, lid 10, van de Zesde Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten inzake omzetbelasting — Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde: uniforme grondslag ⁽²⁾ en artikel 23, lid 1, van Richtlijn 92/12/EEG van de Raad van 25 februari 1992 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop ⁽³⁾.

BESLUITEN:

Artikel 1

De eigendommen, fondsen en bezittingen die aan ATHENA toebehoren of namens de lidstaten door ATHENA worden beheerd, ongeacht waar deze zich op het grondgebied van de lidstaten bevinden en ongeacht wie deze onder zich heeft, zijn vrijgesteld van huiszoeking, beslaglegging, vordering, verbeurdverklaring en iedere andere vorm van dwangmaatregel van bestuurlijke of gerechtelijke aard.

Artikel 2

De archieven van ATHENA zijn onschendbaar.

Artikel 3

1. In het kader van zijn officiële activiteiten zijn de bezittingen, inkomsten en andere eigendommen die aan ATHENA toebehoren of namens de lidstaten door ATHENA worden beheerd, vrijgesteld van alle directe belastingen.

2. Aankopen van ATHENA of anderszins door ATHENA verworven goederen zijn vrijgesteld van alle indirecte belastingen welke een deel vormen van de prijs van roerende en onroerende goederen en diensten die voor officieel gebruik worden aangeschaft en waarmee grote uitgaven zijn gemoeid. De vrijstelling kan worden verleend in de vorm van teruggave of kwijtschelding.
3. Er wordt geen vrijstelling verleend van belastingen die enkel vergoedingen voor openbare nutsvoorzieningen zijn.

Artikel 4

De lidstaten staan ATHENA toe om vrijelijk en zonder het vereiste van bijzondere toestemming te communiceren voor alle officiële doeleinden en zij beschermen dit recht van ATHENA. ATHENA is gerechtigd codes te gebruiken en hun officiële correspondentie en andere berichten te verzenden en te ontvangen per koerier of in verzegelde tassen waarvoor dezelfde voorrechten en immuniteiten gelden als voor diplomatieke koeriers en tassen.

Artikel 5

De artikelen 1 tot en met 4 zijn van toepassing, uitgezonderd ingeval het speciaal comité van ATHENA uitdrukkelijk afstand heeft gedaan van het voorrecht of de immuniteit in kwestie.

Artikel 6

Dit besluit treedt in werking op 1 november 2004, mits alle lidstaten vóór die datum aan het secretariaat-generaal van de Raad hebben meegedeeld dat de procedures voor de definitieve of tijdelijke inwerkingtreding van dit besluit in hun interne rechtsorden zijn gevolgd.

Artikel 7

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
Gedaan te Brussel, de achtentwintigste april, tweeduizendvier.

(¹) [PB L 63 van 28.2.2004, blz. 68.](#)

(²) [PB L 145 van 13.6.1977, blz. 1.](#) Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 290/2004 van de Commissie ([PB L 50 van 20.2.2004, blz. 5.](#)).

(³) [PB L 76 van 23.3.1992, blz. 1.](#) Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 807/2003 ([PB L 122 van 16.5.2003, blz. 36.](#)).

**DÉCISION DES REPRÉSENTANTS DES GOUVERNEMENTS DES ÉTATS
MEMBRES, RÉUNIS AU SEIN DU CONSEIL**

du 28 avril 2004

concernant les privilèges et immunités accordés à ATHENA

(2004/582/CE)

LES REPRÉSENTANTS DES GOUVERNEMENTS DES ÉTATS MEMBRES, RÉUNIS AU SEIN DU CONSEIL,

vu le traité sur l'Union européenne, et notamment son titre V,

considérant ce qui suit:

- (1) ATHENA est le mécanisme créé en vertu de la décision 2004/197/PESC du Conseil ⁽¹⁾ pour gérer le financement des coûts communs des opérations de l'Union européenne ayant des implications militaires ou dans le domaine de la défense. Certains privilèges et immunités sont nécessaires pour faciliter le bon fonctionnement d'ATHENA dans le seul intérêt de l'Union européenne et de ses États membres.
- (2) Aux fins de la fiscalité, les États membres considèrent qu'ATHENA remplit les critères d'exonération prévus à l'article 15, paragraphe 10, de la directive 77/388/CEE du Conseil du 17 mai 1977 en matière d'harmonisation des législations des États membres relatives aux taxes sur le chiffre d'affaires — Système commun de taxe sur la valeur ajoutée: assiette uniforme ⁽²⁾ et à l'article 23, paragraphe 1, de la directive 92/12/CEE du Conseil du 25 février 1992 relative au régime général, à la détention, à la circulation et aux contrôles des produits soumis à accise ⁽³⁾.

DÉCIDENT:

Article premier

Les biens, fonds et avoirs appartenant à ATHENA ou gérés par ATHENA au nom des États membres, où qu'ils se trouvent sur le territoire des États membres et quel qu'en soit le détenteur, sont exempts de perquisition, saisie, réquisition, confiscation et de toute autre forme de contrainte administrative ou judiciaire.

Article 2

Les archives d'ATHENA sont inviolables.

Article 3

1. Les avoirs, revenus et autres biens appartenant à ATHENA ou gérés par ATHENA au nom des États membres, dans le cadre de ses fonctions officielles, sont exonérés de tous impôts directs.
2. Les achats ou acquisitions effectués par ATHENA sont exonérés de tous impôts indirects entrant dans les prix des biens immobiliers et mobiliers et des services acquis pour un usage

officiel et représentant des dépenses importantes. L'exonération peut prendre la forme d'un remboursement ou d'une remise.

3. Aucune exonération n'est accordée en ce qui concerne les impôts et taxes qui ne constituent que la simple rémunération de services d'utilité générale.

Article 4

Les États membres autorisent ATHENA à communiquer librement à toutes fins officielles et sans avoir à solliciter de permission, et protègent le droit qui lui est conféré à cet égard. ATHENA a le droit d'utiliser des codes et d'envoyer ou de recevoir des courriers officiels ainsi que d'autres communications officielles par courrier ou par valise scellée, avec les mêmes privilèges et immunités que ceux qui sont accordés aux courriers et valises diplomatiques.

Article 5

Les articles 1er, 2, 3 et 4 sont applicables, excepté dans la mesure où le comité spécial d'ATHENA a expressément levé l'immunité ou le privilège dans un cas particulier.

Article 6

La présente décision entre en vigueur le 1er novembre 2004, à condition que tous les États membres aient informé, d'ici cette date, le secrétariat général du Conseil que les procédures requises pour sa mise en œuvre, à titre définitif ou provisoire, dans leur ordre juridique interne ont été accomplies.

Article 7

La présente décision est publiée au *Journal officiel de l'Union européenne*.

Fait à Bruxelles, le vingt-huit avril deux mille quatre.

(¹) [JO L 63 du 28.2.2004, p. 68.](#)

(²) [JO 145 du 13.6.1977, p. 1.](#) Directive modifiée en dernier lieu par le règlement (CE) n° 290/2004 de la Commission ([JO L 50 du 20.2.2004, p. 5](#)).

(³) [JO L 76 du 23.3.1992, p. 1.](#) Directive modifiée en dernier lieu par le règlement (CE) n° 807/2003 ([JO L 122 du 16.5.2003, p. 36](#)).